

Torgrimsdøtrene

På Bjerva i Holla var det ekstra-ting 4.5. 1734. http://arkivverket.no/URN:rg_read/30450/60/ De med odelsrett hadde saksøkt nåværende eiere på Bjerva og ville løse ut disse. De som hevdet å ha odelsretten var Hans Gustavsen, Gunne Olsen og Hans Torbjørnsen.

Det føres 2 interessante vitneprov på Bjerva denne maidagen i 1734. Peder Jonsen Heisholt (ca 90 år) og Rasmus Tommesen Jøntvedt/Namløs (87 år). Dvs Peders forklaring ble lest opp da den hadde blitt nedtegnet rett før han døde i desember 1733. De gav prov på at Hans Gustavsen, Gunne Olsen og Hans Torbjørnsen var de rette arvingene til odelen i Bjerva. I følge provene hadde søstrene Helge, Gro og Ingeborg Torgrimsdøtre arvet 1/3 hver av odelen til Bjerva etter deres far i et skifte de ikke kunne tidfeste. De hadde klart å holde på eierskapet en stund, trolig til etter 1665, men vanskelige tider hadde tvunget dem/etterkommere til å selge. De fortalte at Gros sønn Ole var bestefar til Gunne Olsen og Hans Torbjørnsen. Rasmus fortalte at han i sin ungdom for 70 år siden hadde tjenestegjort for den mellomste søsteren Gro da hun bodde på Bruset i Mælum og at hun da fortsatt hadde sin eierpart i Bjerva. Rasmus fortalte også at søstrenes foreldre i sin tid bodde på Sjørholt i Helgen og at Hans Gustavsen var sønnesønn til den eldste søsteren Helge. Saken ble igjen behandlet på et ekstra ting 26.5. med vitnemål til støtte for oppsitterne. Her gis vitneprov av Anund Fen (76 år). Han forteller at han for lenge siden snakket med Hans Gustavsens far, «Gustaf Røsland» om hans andel i Bjerva. Vitnet Lars Holtan (55 år) fortalte at Ole Brustes stesønn (Gro Torgrimsds egen sønn), Ole Olsen, hadde bodd på Bjerva. Men han visste ikke om Ole Olsen hadde eid eller leid gården. Dommen falt i juli, der ble «Citanterne» tilkjent odelsretten basert på vitnemålene og de fikk medhold i takseringen.

Odelssløsingensreglene fra 1687 tilsa at odelen måtte innløses innen 20 år (hadde vært 30 år fra 1604 og 60 år før det), med mulighet til 10 års forlengelse dersom de odelsberettigede tinglyste en intensjon om å kjøpe gården tilbake. Denne retten til å lyse pengemangel kunne benyttes 6 ganger. Det betyr at bakenforliggende odelsrett kunne hevdes maksimalt 20 + 60 år.